

KÖZGAZDASÁG

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank Igazgatóságának 1912. évi jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ XLV-ik rendes közgyűlésén üdvözljük ma a tisztelt részvényes urakat, mely alkalommal törvényszabta kötelemünkből kifolyólag *évi jelentésünket*, valamint a lefolyt 1912. üzletév zárszámadásait a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Az 1912-ik üzletév *általános közgazdasági viszonyaira* nézve megállapítjuk, hogy ez iránybani helyzetünk főleg a pénzügyi viszonyok megrosszabbodása következtében szenvedett. — Az európai constelláció még mindig tisztázatlan és a Balkán kérdések, amelyek a világ békéjét állandóan fenyegetik, nincsenek szabályozva, illetve veszedelmes természetükből mitsem veszítettek. — Az elmúlt év hazánkra nézve, — anélkül, hogy tényleg háborúba lettünk volna keveredve, — egy valóságos hadiévet jelent; és a sebek, melyeket e szomorú év közgazdaságunkban, a nemzet vagyonán és hitelén ejtett, igen súlyosak és mélyrehatóak voltak. — A külföld visszavonta a nálunk elhelyezett tőkéket, a betevők — a háború réme által megriadva — visszavonták a takarékpénztáraktól betéteiket és ennek az általános visszavonásnak következményei voltak: a minden egészséges üzleti tevékenységet megbénító pénzhiány és szokatlan magasságu kamatlábak.

Az *általános pénz és banküzleti viszonyok* az egész éven át komolyak és gondteljesek voltak. — A lefolyt év elején a pénzpiac egy rövid ideig élvezte a megkönnyebbült helyzetet, de ez nem tartott sokáig, minthogy a tözsde fokozott működése és az összes iparágak kedvező fejlődése jelentékeny összegeket vettek igénybe. Ez a kedvező állapot és az olcsó pénz uralma rövidesen véget ért, mert az összes európai piacokon csakhamar kellemetlen általános érezhető pénzhiány állandósította magát, amelynek — különösen nálunk — súlyos következményei is voltak, amennyiben számos, jól megállapozottnak látszó üzleti vállalkozás és több pénzintézet összeomlását idézte elő. — Egyik másik zavarba jött intézetnél mi is érdekelve voltunk, anélkül, hogy nagyobb arányú veszteségről kellene beszámolnunk, a szükséges leírást a mérlegben eszközöltük. — Az *Oszták Magyar-Bank* vezetősége ezen felelősségteljes viszonyok között is feladatának magaslatán állott és nagy körültekintéssel és okszerű gondossággal felelt meg azon óriási igényeknek, melyek vele szemben támasztottak. — És ha a kamattételek magasak voltak is, erre a mi jegybankunkat a többi európai jegybank példája és aranykészletének helyes védelme készítették. — Viszont igazi liberalitással bocsájtotta e bank pénzkészleteit a megszorult kereskedelem- és ipar rendelkezésére.

A nyílt piacon a pénz az elmúlt év első felétől kezdve mindvégig alig volt kapható és a jegybank kivételével a szokásos pénzforgások jórészt elapadtak. — A pénz nemcsak nálunk, de világszerte megdrágult és ha nehéz viszonyok is uralkodtak, a *legitim* hitelígyé- nyek mégis csak kielégítést találtak. — A vidéki intézetek gyengébbjei és azok, melyek minden helyes számítás és előrelátás nélkül a kedvező conjunkturák által elragadtatva, erejükön túl terjeszkedtek, az által, hogy hitellezőik legalább is részleges visszafizetéseket követeltek, mind rosszabb helyzetbe jutottak. — Ezen nyomást a megszorított intézetek viszont saját adósaikra voltak kénytelenek áthárítani és eme állapotok idézték elő azután azt az áldatlan helyzetet, amely be- következett.

A *banküzletre* nézve a lefolyt év fentvázolt viszonyai sem lehettek kedvezőek, mert az intézeteknek a terjeszkedéstől tartózkodni, sőt inkább a visszafejlesztés, a méltányos és kíméletes lebonyolítás útjára kellett térni.

A *leszámolási üzlet* az ecsetelt viszonyok folytán a legnagyobb tartózkodást parancsolta reánk és megállapíthatjuk, hogy bár klienseink hitelígyéneit kielégítettük, nálunk és fiókjainknál is iparkodtunk érdekeltiségünket a helyes mértékre leszállítani, úgy hogy váltóállományunk, de visszleszámolási kötelezettségünk is kellő arányokban mérséklődött.

A *jelzálog-üzlet* teljesen szünetelt, ilyen természetű ügyletek a múlt évben alig kötöttek. — A központi nagy jelzálogintézetek zálogleveleiket értékesíteni nem tudván, a jelzálogkölcsonők engedményezését csaknem teljesen beszüntették. — Az állomány közel 300.000 koronával fogyott, mely hiány főleg az időleges visszafizetések folytán állott elő.

Az *előleg-üzletben* a lefolyt év sem hozott lényeges változást és az állományok alig változtak. *Lombard-kölcson* állományunk ez évben közel 600.000 koronával csökkent, saját *értékpapirjaink* értéke közel 150.000 koronával fogyott és kedvező eladások által e címen némi haszonra tettünk szert, úgy, hogy végeredményben csak egy jelentéktelen összeget kell veszteségképen ez évi mérlegünkbe beállítani.

Takarékbetéteink állománya — a fiókok jelentékeny visszafizetései dacára — ismét örvendetes, ha nem is túlnagy szaporodást mutat, *értékpapir-üzletünk* valamint az általunk forgalmazott *ércpénzek és szelvények* forgalma a múlt évi határok között mozogtak.

A bankunkkal érdekközösségben levő vállalatok közül ez alkalommal is megemlítjük az „*Országos Raktárházak Részvénytársaság*“-ot, mely az ország különböző részein (Szeged, Győr, Nagybecskerek, Temesvár és Zimony) öt nagy tárházat tart üzemben. Ezen vállalat az év egyes részeiben elég kedvező eredménnyel dolgozott és bő leírások után megfelelő hozadékokat biztosított részvényeseinek és így bankunknak is. — „*A Szegedi Hus- és vásárpénztár Részvénytársaság*“ most már a husiparosok osztatlan bizalma által támogatva, lényegesen fokozta forgalmát, mindazonáltal mégsem birt ez évben

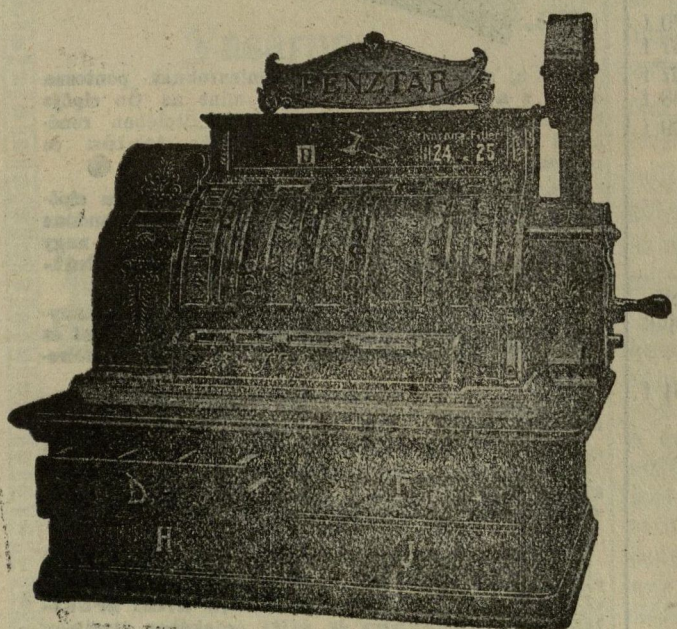
hasznat produkálni, mert a husértékesítési viszonyok állandóan igen kedvezőtlenek voltak, — azonfelül ezen vállalat ujonnan berendezett ipartelepén sok káros, kezdő nehézséggel volt kénytelen megküzdni.

Bankunk különleges viszonyai a kedvezőtlennek nevezhető 1912-ik üzleti évben is mindenképen kielégítően alakultak. Ezen időszakban nagy megnyugvással szemlélhettük azokat az eseményeket, melyek a világpiacokon, hazánkban és városunkban a közbizalmat megrendítették. Támaszkodva kipróbált összeköttetéseinkre és számolva saját erőnkkel, nyugodtan nézhettünk elébe azon nehéz viszonyoknak, amelyek ez évben a magyar közgazdaságot és ezzel kapcsolatban hazánk pénzintézeteit, sújtották. E helyen meleg elismeréssel kell megemlékeznünk a „*Magyar Általános Hitelbank*“-ról, amely hatalmas, előkelő bankintézettel mi már csaknem három évtized óta vagyunk szoros szerződéses viszonyban. A Hitelbank mindig erős támaszunk és önzetlen tanácsadónk, sokszor irányítónk volt és csak kötelességet teljesített akkor, amidőn neki ez alkalommal őszinte köszönetünket fejezzük ki.

Fiókinézetekkel a jelenlegi súlyos viszonyok között válvette dolgoztunk és eléggé kielégítő eredményeket értünk el. Nehéz feladat hárult azonban mostanában a fiókokra. A jelzálogüzletektől — melyek rendes körülmények között fő keresetforrásukat képezték — ez évben jóformán teljesen tartózkodniuk kellett és a nemzetiségek lakta vidékeken betéttállományunk, a háborúsfélelem által megriadt nép által érzékenyen megnyirbáltatott. *Nagykikindai fiókinézetünk* részére a múlt év folyamán sikerült az „*Első Magyar Általános Biztosító Társaság*“ jól bevezetett főügynökségét elnyerni. Ugy látszik e téren máris gyökeret vertünk és intenzív munkálkodásunk sikerét tapasztalhatjuk. *Pancsovai fiókinézetünk* lassan, de biztosan foglal tért az ottani több nagy intézet által uralt piacon. *Bajai fiókinézetünk* ma már egy széles keretekben dolgozó nagyobb pénzintézet. A múlt év őszén költözködött be e fiókinézetünk díszes új székházába, amelynek összes helyisége bérbe van adva és elég jól jövedelmez.

A *mult év termése* országszerte eléggé kedvező volt, a mi vidékünkön azonban nem elégítette ki a gazdákat, mert a hozadék a dus várakozásoknak még sem felelt meg. Gabonáneműekben jóval kevesebb volt az eredmény, mint tavaly, viszont a tengeri és burgonya-termés elég bő volt és az árak is igen kedvezően alakultak. A mi vidékünkön kiváló fontosságú paprika, gyümölcs és szőlőtermés egyáltalán nem volt kielégítő, mert a rendkívüli mennyiségben leereszkedett őszi esőzések teljesen tönkretették a kiválónak mutatkozott minőségeket. A bor árak az egész éven át állandóan szokatlanul magasak voltak. Káros befolyással volt végül az a körülmény is, hogy a fölötte kedvezőtlen időjárás miatt az őszi vetések eszközölése nagy akadályokba ütközött.

Amidőn még jelentjük a Tisztelt Közgyűlésnek, hogy a *mult év üzleteredménye* a fent említett sajnálatos viszonyok dacára

NATIONAL CASH REGISTER CO. LDT

NEMZETI ELLENŐRZŐ PÉNZTÁR R.-T.

mintaraktára

SZEGEDEN, TISZA LAJOS-KÖRÚT 68. SZÁM.

Pénztárakhoz szükséges összes kellékek ugyanott beszerezhetők.

Minden szakma részére szükséges ellenőrző készülékeket, pénz- és block-kezelési rendszereket teljesen díjtalanul és vételkötelezettség nélkül bemutat

Karczag Béla
vezérképviselő.